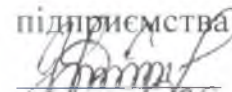

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра економіки підприємства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри економіки
підприємства

 проф. Світлана УРБА
«30» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У БІЗНЕС-СТРУКТУРАХ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітній рівень другий «магістерський»

галузь знань 07 “Управління та адміністрування”
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

факультет Економічний
(назва факультету)

2022 – 2023 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічне управління у бізнес-структурах» для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Розробник: **Сухай Ольга Євгенівна**, кандидат економічних наук, доцент,

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки підприємства
Протокол від “30” серпня 2022 р. № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр, назва)	Нормативна	
Модулів – 3	Освітній рівень: другий (магістерський)	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 3		<i>1-й</i>	<i>1-й</i>
Індивідуальне науково-дослідне завдання <hr/> (назва)		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 150	Спеціальність <u>076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u> (шифр, назва)	<i>1-й</i>	<i>1-й</i>
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4,5		<i>Лекції</i>	
		<i>32 год.</i>	<i>12 год.</i>
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		<i>16 год.</i>	<i>8 год.</i>
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>год.</i>	<i>год.</i>
		<i>Самостійна робота</i>	
		<i>102 год.</i>	<i>130 год.</i>
		<i>Індивідуальні завдання: год.</i>	
Вид контролю: <i>іспит</i>			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни „Економічне управління у бізнес-структурах” є засвоєння теоретичних знань щодо системного уявлення про економічне управління підприємством й набуття практичних навичок використання технологій та інструментарію бюджетного і фінансового управління підприємством для обґрунтування економічно ефективних управлінських рішень.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: оволодіння новітніми засобами ефективного економічного управління підприємством; набуття практичних навичок використання методів економічного управління; визначення методів бюджетного управління підприємством; оволодіння знаннями і практичними навичками фінансового управління підприємством.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент набуває:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур .

СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- суть, основні поняття та принципи формування системи економічного управління на підприємстві;
- сутність економічного порядку та основні інструменти його забезпечення на макро- і мікрорівні економіки;
- методи етичного ведення бізнесу;
- правила формування системи бюджетного управління й вимоги до наповнення її елементів;
- організацію та технологію бюджетного процесу на підприємстві;
- поняття та завдання фінансової діагностики; традиційні методики та новітні методи фінансової діагностики;
- особливості управління робочим капіталом у контексті стратегічних та оперативних управлінських рішень;
- засоби формування інвестиційного портфеля підприємства та його оптимізації;

- особливості стратегічного і операційного управління фінансуванням діяльності підприємства.

Вміти:

- аналізувати ефективність системи економічного управління у бізнес-структурах та оптимізувати її;
- розробляти загальний регламент економічного управління у бізнес-структурах;
- аналізувати діяльність підприємницьких структур з морально-етичних позицій;
- формувати фінансову структуру й регламент бюджетного управління;
- визначати та формувати центри фінансової відповідальності у бізнес-структурах;
- планувати, аналізувати операційні й фінансові бюджети підприємства та їх основні параметри;
- здійснювати фінансову діагностику підприємства та обґрунтовувати управлінські рішення щодо підвищення ефективності діяльності підприємства, його товарної, збутової і кредитної політики;
- планувати та аналізувати величину і структуру оборотних активів підприємства; розраховувати оптимальний розмір запасів ; приймати управлінські рішення щодо оптимізації робочого капіталу;
- обґрунтовувати склад інвестиційного портфеля бізнес-структури, проводити розрахунки з вибору реальних проектів і фінансових інвестицій;
- застосовувати сучасні методичні підходи до оптимізації розміру та структури капіталу підприємства.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.

ПРН 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

ПРН 8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.

ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Теоретичні основи економічного управління

Тема 1. Концепція економічного управління та її базові елементи

Суть економічного управління підприємством, його місце в системі менеджменту підприємства.

Економічна (господарська) діяльність як предмет економічного управління. Об'єкти та суб'єкти економічного управління. Мета та основні завдання економічного управління у бізнес-структурах. Характеристика функцій економічного управління.

Загальна послідовність і зміст процедур прийняття рішень у системі економічного управління підприємством.

Технології прийняття управлінських рішень. Основні групи методів, що використовують в підготовці рішень: математичні, евристичні та комбіновані.

Значення математичних методів. Характеристика евристичних методів, Експертні методи. Вимоги до вибору методів розв'язання завдань економічного управління підприємством.

Формування системи показників діяльності підприємства, досягнення яких відповідає цільовим настановам підприємства (фінансових і стратегічних нефінансових).

Тема 2. Системи економічного управління у бізнес-структурах

Сутність системи та її характеристики. Закриті та відкриті системи. Підприємство як система.

Процес виникнення механізму економічного управління з погляду системного підходу.

Сутність поняття "процес". Характерні властивості процесу. Основні положення процесного підходу до управління. Бізнес-процеси за функціями управління.

Характеристика та взаємозв'язок між зміною витрат, рівнем операційної активності та прибутком у системі CVP-аналізу. Аналіз беззбитковості. Принципова схема управління витратами підприємства.

Контролінг як сучасна концепція управління підприємством. Основні завдання та цільове призначення контролінгу. Стратегічний та оперативний контролінг. Інструментарій контролінгу за сферами використання, за періодами дії.

Збалансована система показників, її завдання. Перспективи ЗСП та її показники.

Тема 3. Економічний порядок на підприємстві та інструменти його наведення

Сутність економічного порядку. Інструменти економічного управління на рівні національного господарства: основні закони України, Укази

Президента України, інші законодавчі та нормативно-правові акти, постанови уряду, концепції, стратегії розвитку тощо.

Мікроекономічні важелі забезпечення економічного порядку: положення, засновницькі і підприємницькі договори, статuti, ліцензії, стандарти, норми і нормативи та інші.

Регламент управління підприємством. Регламентация діяльності економічних служб на підприємстві. Основні підрозділи економічних служб. Положення про службу на підприємстві та його складові. Посадові інструкції для керівників, професіоналів і фахівців. Порядок складання посадових інструкцій.

Формування договірних відносин як передумова ефективних регламентаційних процесів на підприємстві. Трудовий договір та порядок його укладання. Умови розірвання трудового договору. Зміст колективного договору.

Ділова етика та її практичне значення. Етичні оцінки для великих і малих підприємств. Етика корпорацій.

Змістовий модуль 2

Бюджетне управління у бізнес-структурах

Тема 4. Система бюджетного управління у бізнес-структурах

Сутність поняття "бюджет" та "бюджетування". Бюджетування як технологія управління економічною поведінкою бізнес-структур. Об'єкти й суб'єкти бюджетування.

Бюджетний процес і бюджетний цикл. Чинники, що впливають на бюджетний процес і тривалість бюджетного циклу. Основні етапи бюджетного процесу.

Види бюджетів підприємства за різними класифікаційними ознаками.

Основні цілі бюджетування. Завдання бюджетування. Основні складові системи бюджетування. Умови формування, впровадження та функціонування системи бюджетування.

Основні етапи розробки системи бюджетування.

Тема 5. Організація бюджетного управління підприємства

Сутність та значення фінансової структури підприємства. Основні групи структурних підрозділів: центри фінансової відповідальності і центри фінансового обліку; місця виникнення витрат. Критерії виокремлення структурних підрозділів.

Алгоритм розробки фінансової структури підприємства.

Бюджетний регламент. Бюджетний довідник. Загальна структура бюджетного довідника.

Розробка "Положення про фінансову структуру".

Тема 6. Технологія формування операційних бюджетів і бюджетів доходів і витрат

Поняття та склад операційних бюджетів. Етапи та послідовність розрахунку операційних бюджетів підприємства. Методи обчислення виробничої та повної собівартості продукції.

Формат і структура бюджету доходів і витрат підприємства.

Бюджет продажів. Бюджет виробництва. Бюджет прямих витрат на сировину й матеріали. Бюджет прямих витрат на оплату праці. Бюджет загальновиробничих витрат. Бюджет комерційних витрат. Бюджет адміністративних витрат.

Бюджет доходів і витрат. Загальні вимоги до розробки бюджету доходів і витрат підприємства. Методика планування прибутку від операційної діяльності.

Аналіз чутливості прибутку.

Методика оцінювання виконання операційних бюджетів за відхиленнями.

Тема 7. Управління грошовими потоками підприємства на основі бюджету руху грошових коштів і розрахункового балансу

Призначення та роль ключових фінансових бюджетів у діяльності підприємства.

Мета розробки бюджету руху грошових коштів підприємства. Чистий грошовий потік.

Інформаційна база для розрахунку планового та фактичного бюджету руху грошових коштів і розрахункового балансу підприємства.

Структура надходження та витрачання грошових коштів від основної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства.

Сутнісна характеристика прогнозного бухгалтерського балансу, його призначення. Класифікація активів і пасивів підприємства. Взаємозв'язок між операційними і фінансовими бюджетами з прогнозним балансом.

Технологія складання прогнозного бюджету руху грошових коштів і розрахункового балансу підприємства.

Регламент формування, аналізу виконання та корегування бюджету руху грошових коштів і розрахункового балансу підприємства.

Тема 8. Інформаційне забезпечення бюджетного управління

Сутність та основні положення облікової політики підприємства. Основні принципи автоматизації бюджетування залежно від існуючої на підприємстві облікової політики.

Базові характеристики програмних продуктів.

Основні підходи до автоматизації бюджетування на підприємстві.

Змістовий модуль 3

Фінансове управління підприємством

Тема 9. Фінансова діагностика підприємства

Фінансова діагностика як складова економічної діагностики. Поняття та завдання фінансової діагностики. Принципи побудови системи фінансового моніторингу. Основні етапи побудови системи фінансової діагностики.

Інформаційні потоки, що цікавлять основних користувачів фінансової інформації підприємства (власників, керівників, акціонерів, працівників, інвесторів, постачальників, банків, органів державного управління).

Найпоширеніші підходи, що застосовуються в процесі фінансового аналізу, діагностики чи моніторингу. Традиційні методики фінансової діагностики: методика агрегування; методика вертикального та горизонтального аналізу; коефіцієнтний аналіз; методики на основі інтегрованого оцінювання.

Структуризація фінансових показників. Алгоритм їх розрахунку.
Новітні методи фінансової діагностики.

Тема 10. Управління робочим капіталом

Сутність понять "робочий капітал", "оборотний капітал", "оборотні активи", "оборотні кошти", "чистий оборотний капітал".

Роль і значення робочого капіталу в забезпеченні довгострокового розвитку підприємства. Структура робочого капіталу компанії (за НСБО). Чинники впливу на розмір і структуру робочого капіталу.

Визначення виробничого, операційного та фінансового циклів підприємства.

Сутність та види запасів. Визначення потреби в запасах та обґрунтування їх розміру. Контроль за станом запасів: ABC – метод. Оптимізація рівня запасів. Технологія управління запасами "just in time".

Сутність та типи дебіторської заборгованості. Система управління дебіторською заборгованістю.

Формування кредитної політики підприємства.

Сутність ідеальної, консервативної, компромісної та агресивної моделей фінансування оборотного капіталу та передумов їх застосування.

Тема 11. Управління інвестиційним портфелем підприємства

Сутність та класифікація інвестиційних портфелів. Принципи та етапи формування інвестиційного портфеля підприємства.

Порядок портфельного інвестування в межах напрямів діяльності підприємства.

Особливості оптимізації портфеля реальних інвестицій для випадків відповідно неподільних і подільних проектів.

Вибір портфеля цінних паперів.

Тема 12. Стратегічне та операційне управління фінансуванням діяльності підприємства

Сутність та структура джерел фінансування підприємства.

Основні форми власного капіталу підприємства. Головні завдання управління власним капіталом.

Основні етапи формування ефективної політики управління фінансовими ресурсами підприємства.

Головна мета та етапи розроблення емісійної політики.

Основні підходи та моделі формування структури капіталу підприємства.

Принципи та етапи формування дивідендної політики підприємства. Головні теоретичні підходи та види дивідендної політики.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Концепція економічного управління та її базові елементи	11	2	1			8	8	0,5	0,5			7
Тема 2. Системи економічного управління у бізнес-структурах	16	4	2			10	13,5	1,0	0,5			12
Тема 3. Економічний порядок на підприємстві та інструменти його наведення	11	2	1			8	8	0,5	0,5			7
Разом – зм. модуль 1	38	8	4			26	29,5	2,0	1,5			26
Змістовий модуль 2.												
Тема 4. Система бюджетного управління у бізнес-структурах	11	2	1			8	13,5	1	0,5			12
Тема 5. Організація бюджетного управління підприємства	11	2	1			8	12,5	1	0,5			11
Тема 6. Технологія формування операційних бюджетів і бюджетів доходів і витрат	14	4	2			8	15,0	2	1,0			12

Тема 7. Управління грошовими потоками підприємства на основі бюджету руху грошових коштів і розрахункового балансу	14	4	2			8	14,0	1	1,0			12
Тема 8. Інформаційне забезпечення бюджетного управління	11	2	1			8	10,5	1	0,5			9
Разом – зм. модуль 2	61	14	7			40	65,5	6	3,5			56
Змістовий модуль 3.												
Тема 9. Фінансова діагностика підприємства	15	4	2			9	14,0	1	1,0			12
Тема 10. Управління робочим капіталом	12	2	1			9	13,5	1	0,5			12
Тема 11. Управління інвестиційним портфелем підприємства	12	2	1			9	14,0	1	1,0			12
Тема 12. Стратегічне та операційне управління фінансуванням діяльності підприємства	12	2	1			9	13,5	1	0,5			12
Разом – зм. модуль 3	51	10	5			36	55	4	3,0			48
	150	32	16			102	150	12,	8,0			130

5. Темі семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	не передбачено навчальним планом	

6. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Концепція економічного управління та її базові елементи	1	0,5
2	Системи економічного управління у бізнес-структурах	2	0,5
3	Економічний порядок на підприємстві та	1	0,5

	інструменти його наведення		
4	Система бюджетного управління у бізнес-структурах	1	0,5
5	Організація бюджетного управління підприємства	1	0,5
6	Технологія формування операційних бюджетів і бюджетів доходів і витрат	2	1,0
7	Управління грошовими потоками підприємства на основі бюджету руху грошових коштів і розрахункового балансу	2	1,0
8	Інформаційне забезпечення бюджетного управління	1	0,5
9	Фінансова діагностика підприємства	2	1,0
10	Управління робочим капіталом	1	0,5
11	Управління інвестиційним портфелем підприємства	1	1,0
12	Стратегічне та операційне управління фінансуванням діяльності підприємства	1	0,5

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	не передбачено навчальним планом	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Концепція економічного управління та її базові елементи	8	7
2	Системи економічного управління у бізнес-структурах	10	12
3	Економічний порядок на підприємстві та інструменти його наведення	8	7
4	Система бюджетного управління у бізнес-структурах	8	12
5	Організація бюджетного управління підприємства	8	11
6	Технологія формування операційних бюджетів і бюджетів доходів і витрат	8	12
7	Управління грошовими потоками підприємства на основі бюджету руху грошових коштів і розрахункового балансу	8	12
8	Інформаційне забезпечення бюджетного управління	8	9
9	Фінансова діагностика підприємства	9	12
10	Управління робочим капіталом	9	12
11	Управління інвестиційним портфелем підприємства	9	12

12	Стратегічне та операційне управління фінансуванням діяльності підприємства	9	12
----	--	---	----

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання має форму наукового реферату, який виконується кожним студентом за вільно обраною темою з запропонованих варіантів.

№ п/п	Тема наукового реферату
1	Системна характеристика економічного управління підприємством.
2	Система економічного управління та економічний порядок на підприємстві.
3	Контролінг як інструмент управління підприємством.
4	Аналіз беззбитковості і цільове планування прибутку (CVP-аналіз).
5	Класифікація витрат і основні методи їх аналізу.
6	Збалансована система показників, її завдання.
7	Фінансова структура підприємства та алгоритм її формування.
8	Фінансова стратегія як основа фінансового менеджменту.
9	Аналітичне забезпечення фінансового планування на підприємстві.
10	Система бюджетування підприємства: завдання і принципи формування.
11	Стратегічне бюджетування: суть, значення, особливості.
12	Технологія розробки річного бюджету виробничого підприємства.
13	Особливості розробки річного бюджету компанії і характеристика основних бюджетів.
14	Контроль за виконанням бюджету компанії і система стимулювання.
15	Алгоритм побудови системи місячного бюджетування торговельного підприємства.
16	Основні етапи формування системи поточного бюджету.
17	Аналіз ризиків поточної діяльності підприємства в системі бюджетування.
18	Особливості розробки операційних бюджетів в малому бізнесі.
19	Сучасні моделі бюджетного управління підприємницькими структурами.
20	Види операційних бюджетів та їх особливості.
21	Бюджет доходів і витрат: особливості та порядок формування доходної та видаткової частин.
22	Застосування комп'ютеризації в системі інформаційного забезпечення бюджетного управління.
23	Сучасні методики оцінювання фінансового стану підприємства.
24	Бенчмаркінгові інструменти фінансової діагностики підприємства.

25	Власний капітал підприємства: суть, структура джерела формування.
26	Шляхи удосконалення управління власним капіталом підприємства.
27	Управління чистим оборотним капіталом підприємства в сучасних умовах.
28	Аналіз показників ефективності використання оборотних коштів підприємства.
29	Управління запасами підприємства.
30	Система управління дебіторською заборгованістю.
31	Шляхи оптимізації грошових потоків підприємства.
32	Сучасні методичні підходи до оцінки грошових потоків підприємства.
33	Особливості управління інвестиційним портфелем підприємства.
34	Етичні аспекти корпоративної поведінки в процесі ведення бізнесу.
35	Методи підвищення етичного рівня бізнес-організації.

10. Методи навчання

Основними методами навчання, що використовуються в процесі викладання навчальної дисципліни “Економічне управління у бізнес-структурах”, є:

- метод передачі і сприйняття навчальної інформації, пробудження наукового інтересу (розповідь, пояснення, бесіда, лекція, ілюстрація, демонстрація, спостереження);
- метод практичного засвоєння курсу з допомогою складання тестових завдань, вирішення задач та ситуацій з метою набування умінь і практичних навичок (практична робота);
- метод самостійного засвоєння студентами навчального матеріалу у вигляді складання тестів, розв'язання розрахункових задач, написання наукових робіт на підставі самостійно опрацьованої базової літератури та додаткових джерел інформації (в т.ч. законодавчих актів) з метою конкретизації й поглиблення базових знань, необхідних умінь та практичних навичок (самостійна робота);
- електронні матеріали з відповідного курсу та інших пов'язаних курсів у системах (платформах) Microsoft Teams, Zoom, Google Classroom, Moodle.

Результати навчання	Методи навчання і викладання	Методи оцінювання досягнення результатів навчання
ПРН 1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.	<p>Методи:</p> <p>метод передачі і сприйняття навчальної інформації, пробудження наукового інтересу: лекції, ілюстрації, презентації, виступи з конкретного питання;</p> <p>метод практичного засвоєння курсу: складання тестових завдань, вирішення задач та ситуацій, виконання практичних завдань, написання рефератів, наукових статей, групове обговорення конкретних питань;</p> <p>методи активізації процесу навчання: мозкові атаки, дискусії, робота в малих групах, кейс-методи;</p> <p>методи мотивації навчально-пізнавальної діяльності: заохочення, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження;</p> <p>метод самостійного вивчення тем курсу з використанням методичних розробок, навчальної та наукової літератури, Інтернет – ресурсів.</p>	<p>Виконання завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, письмове та усне опитування, модульне тестування, захист індивідуального завдання.</p>
ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення		
ПРН 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.		
ПРН8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.		
ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності		

11. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі методи оцінювання знань:

- поточне тестування після вивчення кожного змістового модуля з врахуванням самостійної роботи та практичних занять;
- оцінка за самостійну роботу над вивченням теоретичного матеріалу;

- оцінка за написання наукового реферату;
- підсумковий тестовий контроль (екзамен).

Для діагностики знань використовується 100-бальна шкала.

Поточний контроль знань студентів проводиться за тестовими програмами, складеними для трьох змістових модулів.

Контроль самостійної роботи проводиться шляхом перевірки теоретичних знань з курсу та розв'язування практичних завдань.

Контроль виконання наукової роботи включає написання наукового реферату та його захист. Виконання та захист наукової роботи оцінюється у 10 балів.

Підсумковий контроль знань відбувається під час екзамену у вигляді комплексних контрольних робіт (ККР), які включають теоретичні питання, задачі і тести.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання знань.

Академічна доброчесність: Роботи студентів мають бути їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.

12. Розподіл балів, що присвоюються студентам

Поточне тестування та самостійна робота												Поточне опитування	Захист наукового реферату	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	5	10	50	100
2	4	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3				

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи економічного управління

Змістовий модуль 2. Бюджетне управління у бізнес-структурах

Змістовий модуль 3. Фінансове управління підприємством

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою .

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни „Економічне управління у бізнес-структурах”, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів.

При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
0-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

13. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни “Економічне управління у бізнес-структурах ” включає:

1. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни.
2. Базовий конспект лекцій.
3. Ілюстративні матеріали та матеріали математичних формул, приклади розв’язування, а також практичні завдання для самостійної роботи студента.

4. Нормативні документи.

14. Рекомендована література

Базова

1. Господарський кодекс України. Режим доступу: <http://zakon-rada.gov.ua>
2. Боярко І.М., Гриценко Л.Л. Інвестиційний аналіз: Навч.посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 400с.
3. Бланк І.О.Управління фінансами підприємств: підручник/ І.О. Бланк, Г.В.Ситник. К.: КНЕУ, 2006. 780с.
4. Гончаров А.Б. Економічне управління підприємством: конспект лекцій / Гончаров А.Б., Олейникова Н.М. Х.: Вид. ХНЕУ, 2009. 368 с.
5. Дука А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування: Навч. посіб. 2-е вид. К.: Каравела, 2008. 432 с.
6. Економічне управління підприємством: навч. посіб. / Н.М. Євдокимова, Л.П. Батенко, В.А. Верба та ін.; за заг. ред. Н.М. Євдокимової. К.: КНЕУ, 2011. 327 с.
7. Економічне управління підприємством: навч. посіб. /А.М.Колосов, О.В.Коваленко, С.К.Кучеренко, В.Г.Бикова; за заг.ред. А.М.Колосова. Старобільськ: Вид-во держ.закл."Луган.Нац.Ун-т імені Тараса Шевченка", 2015. 352с.
8. Крамаренко Г.О. Фінансовий менеджмент. 2-ге вид.: Підручник / Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 520с.
9. Лігоненко Л,О. Управління грошовими потоками: навчальний посібник. Київ: КНТЕУ, 2005. 255с.
10. Лопатовська О.О., Гаєвська О.С. Ліквідність та платоспроможність в контексті фінансового управління діяльністю підприємства / Вісник ХНУ: Економічні науки. №1.2022. С.118-123.
11. Непочатенко О.О.Фінанси підприємств [текст]: підручник / О.О. Непочатенко, Н.Ю.Мельничук. К.:"Центр учбової літератури", 2013. 504с.
12. Основи бюджетування: навч.метод.посіб. для самостійного вивчення дисципліни / за заг.ред.Л.П.Батенко. К.:КНЕУ, 2010.
13. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку/ уклад. В. Кузнєцов. Харків: Фактор, 2009. 416с.
14. Рузакова О.В. Аналіз сучасних методик оцінювання фінансового стану підприємства/ Вісник ХНУ: Економічні науки. №2. 2022. С.7-13.
15. Фінансовий менеджмент: підручник / Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. К.:КНЕУ, 2008. 536 с.

Додаткова

1. Білик М.Д. Бюджетування у системі фінансового планування / М.Д. Білик //Фінанси України. 2010. № 3. С. 97-109.
2. Бутенко Д. С. Впровадження контролінгу на підприємстві в умовах нової парадигми менеджменту. Менеджмент та підприємництво: тренди розвитку. 2018. Вип. 3. С. 60-64.

3. Водолазька О.А. Грошові потоки підприємства: принципи та методи управління. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. №6(23). С.593-598.
4. Гаватюк Л.С., Пілат А.К. Удосконалення системи управління рентабельністю як умова ефективного функціонування підприємств/ Вісник ХНУ.2020.№2.С.47-50.
5. Данилків Х., Гембарська Н. Управління оборотним капіталом та джерела його фінансування /Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія "Проблеми економіки та управління". №1.2022. С.81-93.
6. Ковтун С. Бюджетування на сучасному підприємстві або як ефективно управляти фінансами / С. Ковтун. Харків: Фактор, 2005. 340 с.
7. Кузьмін О.Є. Бюджетування в системі управління організацією: теоретичні та прикладні засади: монографія / О.Є. Кузьмін. К.: Кондор, 2007. 234 с.
8. Ладунка І.С., Рибалка Т.М. Особливості економічного управління підприємством// Економіка і суспільство. 2017. №13.
9. Лігоненко Л.О., Молодоженя М.С. Стан та проблеми впровадження економічного управління на підприємствах України // Проблеми економіки. №1.2014.С.65-71.
- 10.Мордовцев О.С., Лисицький М.С. Методичний підхід до організації управління грошовими потоками промислового підприємства /Вісник НТУ "ХП". 2018. №37.
- 11.Орехова А. І. Характеристика контролінгу на підприємствах України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Ужгород, 2018. № 2. С. 64-71
- 12.Пучкова С.І. Методи підвищення етичного рівня бізнес-організації. Електронне видання "Ефективна економіка" www.economy.nayka.ua №12,2019
- 13.Тарасенко І.О. Фінанси підприємств: підручник. К.: КНУТД, 2015. 360с.
- 14.Шергіна Л.А., Жемба А.Й, Савощенко О.О. Етичні аспекти корпоративної поведінки в процесі ведення бізнесу/ Вісник Хмельницького національного університету . №4. 2017. С.210-213.

Інтернет-ресурси:

1. Законодавство України: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Інтернет-портал для управлінців: <http://www.management.com.ua>
4. Сайт міністерства економіки України: <http://www.me.gov.ua>